

AVSKAFFA ORDET MISSTAG!

Det senaste året har jag på olika sätt ägnat mig åt att skärskåda förändringsprocesser utifrån mina erfarenheter i Moderaterna. Jag har sammanfattat detta i en bok som kom ut i höstas. Sedan dess har jag diskuterat förändring med mängder av människor runt om i landet och tagit del av slutsatser av förändringsarbeten i organisationer och företag.

Inför det nya året summerar jag nu mina intryck och överväldigas av hur samstämmiga slutsatserna är. Budskapet är tydligt och kokar ner till vilket förhållningssätt vi människor har till att misslyckas.

Förändring innehåller alltid ett mått av risktagande. Den som gör något annorlunda kan aldrig vara säker på vilken effekt agerandet får. Lek med tanken att den här tidningen skulle lägga ned själva papperstidningen och enbart erbjuda en digital version till samma prenumerationskostnad. Det är omöjligt att veta hur många som stannar kvar som prenumeranter liksom eventuella dynamiska effekter av att nya läsare och prenumeranter hittar till tidningen.

Förändring börjar med ett försök. Ett försök att göra något annorlunda. Vissa försök lyckas, andra misslyckas. Det är de lyckade försöken som bidrar till utvecklingen – men det är raden av misslyckanden som ger oss erfarenhet. Och här har vi pudelns kärna: Ser vi försök som inte lyckas, som ett misstag som kommer att förfölja oss? Eller ser vi dem som något som ger oss viktiga erfarenheter inför nästa försök?

Misstag eller erfarenhet. Väljer vi att se försök som inte lyckas som misstag kommer vi att våga göra färre. Ser vi dem istället som erfarenheter kommer vi att våga göra fler – och vi kommer bli mer tillåtande och uppmuntrande mot andra som försöker.

Här finns en utmaning för Sverige och vår kultur. Många vittnar exempelvis om hur stigmatiserande och hämmande det är för den som försätter en verksamhet i konkurs. En konkurs borde ses som en händelse som ger upphov till erfarenheter, inte som ett misslyckande. Vi måste uppmuntra människor att försöka!

Det märkliga är att denna nollfelsprincip är så stark i samhället och näringslivet, medan vi nästintill finner det omvända i vetenskapen och i sportens värld. En stor del av vetenskapen bygger på trial and error, där det är just genom att göra olika försök som utesluter fel som vi till slut finner det som fungerar. Vägen fram till att ett läkemedel finns på apoteket är kantat av otaliga försök. I idrottsvärlden brukar man tala om vinnarskallar. Man skulle kunna tro att det handlar om personer som vinner, men i själva verket beskriver det personer som är beredda att göra stora upppoffringar och otaliga försök för att nå sina mål.

Eller som Michael Jordan, sedd som världens genom tiderna bästa basketspelare, uttrycker saken:

”Jag har missat över 9000 skott i min karriär. Jag har förlorat nästan 300 matcher. 26 gånger har jag fått förtroendet att sätta det avgörande kastet och missat. Jag har misslyckats gång på gång på gång i mitt liv. Och det är anledningen till att jag lyckats”.

Vi borde därför ta bort ordet misstag eller misslyckande ur vår vokabulär och istället ersätta det med erfarenheter. Då skulle vi få se utveckling på många fler håll i samhället. God Jul!